

ОСОБЕНО МНЕНИЕ**на съдията Любен Корнезов по к.д. № 19/1992 г.**

Считам за неправилно Решение № 12, 1992 г. по к.д. № 19/1992 г., с което се отхвърля искането на група от 51 народни представители за обявяване на противоконституционност на решението от 7 юли 1992 г. на Народното събрание, с което се дава разрешение "да бъде възбудено наказателно преследване срещу народния представител Андрей Луканов и се задържи същият като мярка за неотклонение".

Съображенията ми са следните:

1. Единствено в компетенциите на Народното събрание е да реши на основание чл.70 от Конституцията снемането на имунитета на народния представител и евентуално даване на разрешение на съдебната власт за задържане. В тази връзка възниква въпроса какви са правомощията на Конституционния съд в конкретния случай? Те се заключават в това, че Конституционният съд е длъжен да прецени доколко взетото решение от парламента не противоречи на Конституцията.

2. За да бъде снет имунитетът на народен представител е необходимо наличието на няколко предпоставки.

Първата от тях е да има искане от прокурора до Народното събрание, респективно неговия председател за снемане имунитета и задържането на народния представител. Такова искане е направено от главния прокурор на Република България с писмо № И-502 от 1 юли 1992 г. В компетенциите на Народното събрание,

а не на Конституционния съд е да преценява доколко това искане е достатъчно мотивирано.

Втората предпоставка е искането за снемане имунитета на народния представител да бъде подкрепено с "достатъчно данни". Това е една гаранция на законодателната власт срещу евентуални произволи и необосновани твърдения от страна на съдебната власт (чл.103, ал.3 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание). Това е така, защото имунитетът като правен институт е една от най-важните гаранции за ефективно функциониране на законодателната власт и ^eот публично-правен характер. Единствено в компетенциите на Народното събрание, а не на Конституционния съд е да преценява доколко са налице за всеки конкретен случай "достатъчно данни".

Третата предпоставка е извършване на "тежко престъпление". Не е в компетенциите на Конституционния съд, а на съдебната власт (съда) дали народният представител е извършил престъпление. В компетенциите на Конституционния съд е като проверява конституционосообразността на решението на Народното събрание, да прецени дали деянието, в което се обвинява народният представител е:

- а) престъпление по смисъла на Наказателния кодекс;
- б) дали това престъпление е тежко (чл.93, т.7 НК).

Това е така, защото решението за снемане на имунитета може да бъде за деяние, което не представлява престъпление, а едно административно нарушение или граждански деликт. Или деянието да представлява престъпление, но да не е "тежко" по смисъла на НК (примерно, обида или клевета). За престъпления, които не са "тежки" имунитетът на народния представител е абсолютен,

безусловен и той не може да бъде снет от Народното събрание (чл.70 от Конституцията).

В конкретния случай народният представител Андрей Луканов се обвинява, че като член на правителството са вземани решения от този висш изпълнителен орган за:

- а) отпускане на кредити на чужди държави;
- б) разсрочване падежа на отпуснатите кредити;
- в) опрощаване на кредити;
- г) даване на безвъзмездни помощи на чужди държави.

Доколко водената тогава политика в разглежданата област е била целесъобразна, е извън компетенциите на Конституционния съд, но в компетенциите му е да даде правната квалификация на едно такова деяние, за да прецени евентуално извършеното престъпление дали е "тежко" и оттук правната възможност за снемане на имунитета. Без да навлизам в проблемите на наказателното право, определено трябва да заявя, че с оглед сега действащия Наказателен кодекс, досегашната практика на Върховния съд и правната доктрина, едно такова деяние, в което се обвинява народният представител мъчно може да бъде квалифицирано като длъжностно присвояване по чл.203 НК. Главният прокурор освен чл.203 НК е посочил и чл.219, ал.4 от НК, но видимо от Определение № 61/13.07.1992 г. на Върховния съд на Република България, народният представител не е привлечен в качеството му на обвиняем и не му е повдигнато обвинение по чл.219, ал.4, а по други текстове наред с чл.203 НК. Това е един сериозен порок на решението на Народното събрание, защото в него трябваше да бъде казано ясно и недвусмислено за какъв вид престъпление се снемат имунитетът на народния представител Андрей Луканов.

3. В компетенциите на Конституционния съд е да провери спазването на процедурата при вземане на решението. От стенографския протокол е видно, че това решение е взето със 130 гласа "за" и 102 "против" и от тази гледна точка няма нарушение на чл.81 от Конституцията. Нарушение на процедурата, което от мое гледище води до противоконституционност на решението, се заключава в следното:

Законодателят в чл.70, изречение първо от Конституцията регламентира два проблема. Първият от тях е, че народният представител не може да бъде задържан, като фактическо действие от органите на изпълнителната и съдебна власт, а не само като мярка за неотклонение "задържане под стража" (чл.152 НПК). За да бъде задържан народният представител, респективно да се вземе мярка "задържане под стража" е необходимо предварително разрешение от Народното събрание (когато не заседава от неговия председател).

Вторият проблем, който регламентира чл.70 от Конституцията е снемане имунитета на народния представител, с което се дава разрешение за възбуждане на наказателно преследване за конкретно по вид ~~наказателно преследване~~ "тежко престъпление".

Тези два въпроса могат да бъдат решени от Народното събрание по различен начин. Примерно, народните представители могат да решат да снемат имунитета и да дадат разрешение за възбуждане на наказателно преследване, но да не разрешат на съдебната власт народният представител да бъде задържан.

Следователно, има два въпроса, които могат да бъдат решени различно и те не трябва да бъдат поставяни за гласуване едновременно, както е станало в пленарното заседание на 7 юли 1992 г. От стенографския протокол е видно, че такова искане

за разделно гласуване е направено от народния представител Л.На-
 чев, но това процедурно предложение даже не е било подложено
 на гласуване. С това е нарушен чл.67, ал.2 от Конституцията,
 тъй като народните представители действуват въз основа на Консти-
 туцията и законите в съответствие със своята **съвест и убеждение**.
 Възможно е народен представител, съобразно своята **съвест и убежде-
 ние** да е съгласен да се снесе имунитет, но съобразно своята
съвест и убеждение да е против задържането. Гласуване на два
 въпроса, които могат да бъдат решени различно поставя народният
 представител пред диалемата да избира ценности от различен поря-
 дък, което не му позволява да изрази свободно своята **съвест
 и убеждение**. Налице е порок в свободното обективизиране на волята
 на народния представител, което води до порок и противоконсти-
 туционност на решението на Народното събрание относно разреше-
 нието "да бъде възбудено наказателно преследване срещу народ-
 ния представител Андрей Карлов Луканов и се задържи същият като
 мярка за неотклонение".

Предвид изтъкнатите аргументи считам, че Конституцион-
 ният съд трябва да обяви решението за противоконституционно,
 а след това Народното събрание още веднъж да се занимае с искане-
 то на главния прокурор, като спази точно Конституцията.

Любен Корнезов

